

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

PÄÄTÖS

KAIELY/306/2018

pilaantuneen alueen
puhdistamisesta

Annettu julkipanon
jälkeen

25.6.2018

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Suomussalmella polttoaineen jakeluasemalla osoitteessa Takatie 11.

ILMOITTAJA

Oy Teboil Ab
PL 57
01511 Vantaa

Sari Brusila
puh. 040 660 4612
sari.brusila@teboil.fi

KIINTEISTÖ, SEN OMISTUS, SIJAINTI JA KÄYTTÖTARKOITUS

Kunnostettava kohde sijaitsee Suomussalmen kunnassa kiinteistöllä 777-409-16-14. Kiinteistö on yksityishenkilön omistuksessa. Kiinteistön tieosoite on Takatie 11.

Kohde on Juntusrannan asemakaava-alueella. Kaavamerkintä on huoltoaseman korttelialue (LH). Suomussalmen kuntakeskukseen on matkaa vajaa 70 km.

Kiinteistöllä on toiminut Teboilin polttoaineen automaattiasema. Kiinteistöllä olevassa rakennuksessa on toiminut kahvio ja myymälä ja ajoneuvojen huoltohalli. Oy Teboil Ab:n jakelutoiminta kiinteistöllä loppuu. Jakeluaseman purkutyöt on tarkoitus tehdä vuonna 2018.

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle silloin, kun puhdistaminen ei edellytä ympäristölupaa. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kyseessä on pilaantuneen maaperän puhdistaminen yksittäisessä kohteessa. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, joka siten ratkaisee asian.

MAAPERÄN PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Polttoaineen jakelutoiminta ja siihen liittyvät haaverit ovat mitä ilmeisimmin aiheuttaneet esillä olevaa maaperän pilaantumista. Mittarikentän alapuolella on kolme maanalaista polttoaineen varastosäiliötä. Lisäksi kiinteistön pohjoisosassa on sijainnut vanha raskaan kaluston polttoaineen jakelupiste ja maanalainen polttoöljysäiliö.

Asemanhoitajalta saatujen tietojen mukaan mittarikentän alueella on tapahtunut polttoaineen ylivuoto 1970-1980 -luvulla. Kiinteistön pohjoispuolella sijaitsevalla vanhalla raskaan kaluston polttoaineen jakelupisteellä on tapahtunut polttoainevuoto kuorma-auton tankkauksen yhteydessä 1970-luvulla. Tuolloin maaperään pääsi kevyttä polttoöljyä.

Selvitys pilaantumisen aiheuttaneesta aineesta ja pilaantuneen maan määrästä

Kohteessa olevalla polttoaineen jakeluasemalla suoritettiin maaperätutkimus maaliskuussa 2018. Maaperänäytteissä todettiin yhdessä tutkimuspisteessä (S7) 1-2 metrin syvyydessä ohjearvon ylittävä bensiini- tai öljyhiilivetyjen pitoisuus. Öljyhiilivetyjen C21-C40 pitoisuus 779 mg/kg ylitti alemman ohjearvon (600 mg/kg) ja pitoisuus 8 920 mg/kg C10-21 ylemmän ohjearvon (1 000 mg/kg). TEX-yhdisteiden summapitoisuus ylitti kynnyksarvon, mutta bensiinin lisäaineiden (MTBE ja TAME) pitoisuuksia ei todettu.

Ilmoituksessa arvioidaan, että pilaantuneiden maamassojen kokonaismäärä on 300 – 600 ³tr ja pinta-ala 200 – 300 m².

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Mittarikentän alueella maanpinta laskee itä/kaakkoon kohti Kylmäjärveä. Tutkimusten yhteydessä todettiin, että maaperä on täyttöhiekkaa ja -soraa 0,5-1,0 m syvyydelle, jonka alapuolella on moreenia. Raskaan kaluston jakelupisteen kohdalla kiinteistön pohjoisosassa alueen maaperä todettiin täyttöhiekaksi ja hiekkaiseksi soraksi noin 2,0 metrin syvyyteen.

Alue ei ole pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue Takkosenkangas on noin kuuden kilometrin päässä. Kunnostuskohteesta on matkaa lähimpään vesistöön Kylmäjärveen noin 450 metriä.

SELVITYS PUHDISTUSTYÖN SUORITTAMISESTA

Selvitys puhdistustavoitteesta

Kunnostuksen tavoitetaso määräytyy maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 mukaan. Ilmoituksen tekijä esittää ilmoituksessa maaperän puhdistamisen tavoitetasoksi ns. ylem-

pää ohjearvotasoa. Ylempi ohjearvo raskaille öljyjakeille (>C21-C40) on 2 000 mg/kg, keskitisleaseille (>C10-C21) 1 000 mg/kg ja bensini-jakeille (C5-C10) 500 mg/kg.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan maaperää pidetään yleensä pilaantuneena teollisuus-, varasto- tai liikennealueella tai muulla vastaavalla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylempään ohjearvon. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena muulla kuin edellä tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon.

Ilmoituksessa esitetty puhdistusmenetelmä

Ilmoituksen tekijä esittää kunnostusmenetelmäksi massanvaihtoa, jolloin haitta-aineita sisältävät maamassat poistetaan kaivamalla ja toimitetaan kuorma-autoilla luvanvaraiseen vastaanottoaikaan.

Puhdistustyön aikataulu

Ilmoituksessa esitetään, että kunnostustyö pyritään toteuttamaan kesällä tai syksyllä 2018. Töiden tarkempi alkamisajankohta ilmoitetaan ympäristönsuojeluviranomaisille lähetettävässä aloitusilmoituksessa.

Selvitys työn valvonnasta

Ilmoituksessa mainitaan, että kunnostustyön eri vaiheissa on mukana ympäristötekninen valvoja. Tämä huolehtii, että maaperästä otetaan näytteet haitta-ainepitoisuuksien määrittämiseksi kenttätesteillä ja laboratoriomäärityksillä. Kunnostustyön rajaamisessa käytetään sekä kenttäanalyysilaitteita että laboratoriossa määritettäviä näytteitä.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus vastaanotettiin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 13.6.2018. Ilmoitusta on täydennetty 20.6.2018. Ilmoituksesta ei ole katsottu tarpeelliseksi pyytää lausuntoja. Kiinteistön omistajaan on oltu puhelimitse yhteydessä 15.6.2018.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitettua alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Maaperän puhdistushankkeessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja. Kunnostustöiden valvoja vastaa siitä, että kunnostus toteutetaan ilmoituksen ja siitä annetun tämän päätöksen mukaisesti. Valvojan nimi ja yhteystiedot sekä kunnostuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristöviranhaltijalle. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös kunnostustöiden päättymisestä. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana.
2. Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset öljyhiilivetyjen ylemmät ohjearvot. Puhdistustaso on varmennettava riittävillä kenttä- ja laboratorionäytteillä. Vastuu niiden ottamisesta on kunnostuksen valvojalla. Laboratorioon toimitettavien näytteiden analysoinnin tulee tapahtua viranomaisten hyväksymässä laboratoriossa.
3. Poistettavat pilaantuneet maamassat, ja muut alueelta kunnostuksen vuoksi poistettavat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Kiinteistöltä ei saa poistaa maamassoja muualle kuin luvanvaraisiin jätteiden tai pilaantuneiden maamassojen käsittelylaitoksiin. Maa-ainesjätettä ja muita poistettavia jätteitä saa luovuttaa kuljetettavaksi sille, joka on merkitty jätehuoltorekisteriin ja jolla on oikeus harjoittaa jätteen ammattimaista kuljetusta.
4. Pilaantuneiden maamassojen ja jätteiden kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana oltava siirtoasiakirja.
5. Mikäli poistettavia massoja on tarve välivarastoida, on välivarastointipaikan maaperästä otettava varastoinnin päätyttyä jäännöspitoisuusnäytteet.
6. Kiinteistön vedenottoon käytetystä hetteestä on otettava vesinäyte, josta on analysoitava ainakin öljyhiilivedyt.
7. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirjaa on säilytettävä vähintään kolme vuotta, ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.
8. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin päästöjen ja niistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristöviranhaltijalle.
9. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Suomussalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta ja viimeisten näytteiden ottamisesta.

Loppuraportissa on esitettävä ainakin yhteenveto työmaapöytäkirjoista, tehdyistä kunnostustoimista ja kenttä- ja laboratoriotutkimusten tuloksista sekä esitettävä näytepisteiden sijainnit, toteutuneiden kaivantojen laajuus ja sijainti kartalla sekä selvitys poistettujen maa-ainesten ja jätteiden laadusta, määrästä ja toimituspaikasta.

Ratkaisun perustelut

Määräys 1

Valvojan nimeämisen varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaiselle toimitetaan tieto kunnostustöiden aloittamis- ja päätymisajankohdasta. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkistamiseen on tarpeen.

Määräys 2

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvot. Asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaan teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla taikka muilla vastaavilla alueilla sovelletaan ylempää ohjearvoa. Muilla alueilla, esimerkiksi asuinalueilla, maaperän puhdistamisessa sovelletaan alemmaa ohjearvoa. Tässä kohteessa edellytetään ylempää ohjearvoa ympäristö- ja terveysriskin poistamiseksi, koska kohde on merkitty asemakaavassa huoltoasema-alueeksi, joka on ympäristöherkkyyden osalta teollisuus-, varasto- tai liikennealueeksi rinnastettavissa.

Kunnostustyön yhteydessä näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus. Ympäristön pilaantuneisuus tulee varmistaa, jotta puhdistettava alue saadaan rajattua.

Määräys 3

Pilaantumisen ehkäisemiseksi poistettavat maamassat ja alueella muut mahdollisesti olevat jätteet on perusteltua viedä sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle hyväksytylle jätteen vastaanottajalle. Jätteenkuljettajan tulee jätelain mukaan olla hyväksytynä jätehuoltorekisteriin.

Määräys 4

Pilaantuneiden massojen kuljetuksesta ja kuormauksesta on annettu määräyksiä, jotta kunnostustöistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa lisäpilaantumista kiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston ja -reittien valinnalla.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneen maa-aineksen kuljetuksesta, kun sitä siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivä- ja määrästä ja kuljettajasta.

Määräys 5

Määräys maamassojen välivarastointipaikan maaperänäytteiden ottamisesta on annettu pilaantumisen leviämisen estämiseksi ja kunnostustyön onnistumisen varmistamiseksi.

Määräys 6

Hetteen vedenlaadun tutkimisella varmistetaan, ettei pilaantuminen ole päässyt leviämään, eikä aiheuta terveyshaittaa. Hetettä mahdollisesti käytetään myöhemmin kiinteistön vedenhankinnassa.

Määräys 7

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellista työn onnistumisen lisäksi myös loppuraportin laatimiseksi.

Määräys 8

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräys 9

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet, kuten jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä annetaan vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta palata.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 30.6.2023 saakka.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5, 6, 7, 16, 17, 23, 133, 135, 136, 190, 191 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 24, 25, 26 §

Jätelaki 2, 5, 29, 30, 31, 96, 121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1066/2017) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös (sähköpostitse)
sari.brusila@teboil.fi
kunta@suomussalmi.fi
Ympäristötarkastaja Jukka Korhonen
Suomen ympäristökeskus

Päätös (postitse)
Pentti Juntunen, Takatie 11, 89920 Ruhtinansalmi

Päätös on nähtävillä internetissä ympäristöhallinnon pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuspäätökset –sivustolla.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustauluilla

Kainuun ELY-keskus kuuluttaa tästä päätöksestä Suomussalmen kunnan ilmoitustaululla. Kuulutus on nähtävillä myös internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristöasiantuntija Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 440 euroa. Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen (1066/2017) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018 mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (8 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

HYVÄKSYNTÄ

Ilmoituksesta annettavan päätöksen on ratkaissut vastuualueen johtaja Kari Pehkonen ja esitellyt ympäristöasiantuntija Tatu Turunen (puh. 0295 023 892), joka antaa asiasta lisätietoja. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Muutosta saavat hakea kirjallisella valituksella ilmoituksen tekijä ja ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kyseessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sekä laitoksen sijaintikunnan kunnanhallitus ja sellaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen valitusajassa hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään kolmantenakymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. **Valitusaika päättyy 25.7.2018.**

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan asianosaiselle tiedottaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja
  - miltä kohdin muutosta haetaan
  - mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi sekä
  - millä perusteilla muutoksia vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ilmoitusta koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituksen toimittaminen perille

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä taikka sähköpostilla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen viraston aukiolon päättymistä. Sähköpostitse lähetettyjen asiakirjojen pitää olla kirjaamon sähköpostiosoitteessa ennen viraston aukiolon päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 97 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42611, telekopio 029 56 42760

Aukioloaika: klo 8.00–16.15.

Tämä asiakirja KAIELY/306/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/306/2018 har godkänts elektroniskt

Pehkonen Kari 25.06.2018 10:44

Turunen Tatu 25.06.2018 09:48